

ผลของโปรแกรมการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับ ตำบลวังแฉ่ง อำเภอบัวลาย จังหวัดศรีสะเกษ

ประภัสสร์พร พิมณูวงศ์, ส.ม.¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับ ตำบลวังแฉ่ง อำเภอบัวลาย จังหวัดศรีสะเกษ ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากประชาชนอายุระหว่าง 15-59 ปี แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 50 คน โดยให้กลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ เป็นระยะเวลา 12 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมให้สุขศึกษา สื่อในการจัดการความรู้ การประเมินอัตราป่วยด้วยโรคพยาธิใบไม้ตับ เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลองโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และสถิติเชิงอนุมาน Paired t-test และ Independent t-test ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ความเข้าใจด้านสุขภาพ ด้านการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพและบริการสุขภาพ ด้านทักษะการสื่อสารสุขภาพ ด้านทักษะการจัดการตนเอง ด้านการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ และด้านทักษะการตัดสินใจเลือกปฏิบัติ หลังการทดลองเพิ่มขึ้นและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($p\text{-value} < 0.001$) และอัตราป่วยด้วยโรคพยาธิใบไม้ตับหลังการทดลองลดลงน้อยกว่าร้อยละ 5 ดังนั้นเพื่อให้เกิดพฤติกรรมการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จึงควรให้มีการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ : โปรแกรมการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ, การป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับ

¹นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอมะนัง จังหวัดศรีสะเกษ, Email : prakritdbg@gmail.com

The effect of health literacy promotion program to prevent liver fluke disease, Rang Raeng Sub-district, Uthumphon Phisai District, Sisaket Province

Prakritsadaphon Phimnuwong, *M.P.H.*¹

Abstract

This quasi-experimental research aimed to study the effects of a health literacy promotion program for the prevention of liver fluke disease in Rang Rang Subdistrict, Uthumphon Phisai District, Sisaket Province. A simple random sampling method was used to select participants aged 15-59 years, dividing them into an experimental group and a control group, with 50 participants in each group. The experimental group participated in the health literacy promotion program for 12 weeks. Research tools included a health education activity plan, knowledge management media, and an assessment of liver fluke disease incidence. Data was collected before and after the intervention using questionnaires. Data analysis was performed using descriptive statistics (percentage, mean, standard deviation, maximum, and minimum values) and inferential statistics (paired t-test and independent t-test).

The results showed that the experimental group had significantly higher average scores in health knowledge, health information access, health communication skills, self-management skills, media and information literacy, and decision-making skills after the intervention compared to the control group (p -value < 0.001). Furthermore, the incidence of liver fluke disease in the experimental group decreased by less than 5%. To promote effective and sustainable prevention behaviors for liver fluke disease, continuous health literacy promotion for the public is recommended.

KEYWORDS : Health literacy promotion program, liver fluke disease prevention

¹Public Health Technical Officer, Professional level, Muangchan District Public Health Office, Sisaket Province
Email : prakritdbg@gmail.com